

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

Factors Affecting the Engagement of Graduate Students to Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University

อารี บัวแพร่^{1*} จุฑามาศ ชัยวรพร² ศิวพร พิสิษฐ์ศักดิ์³
Aree Bauprae, Chutamas Chaiworaporn, Sivaporn Pisitsak

บทคัดย่อวิจัย

ความผูกพันองค์กรของนักศึกษาต่อสถาบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นความรู้สึกประทับใจ ศรัทธา ภาคภูมิใจ ตั้งใจและพร้อมที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่ ของบุคคลเพื่อสร้างชื่อเสียงที่ดีแก่สถาบันการศึกษานั้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผูกพัน และปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพัน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ประชากรศึกษาเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรนานาชาติที่ยังคงสภาพนักศึกษาในรอบปีการศึกษา 2557 จำนวน 172 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าไคส์-สแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อนส่วนใหญ่ มีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 51.2 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนและ มีความศรัทธาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 50.6 และ 50.0 ตามลำดับ และมีความจงรักภักดีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.4 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.022$) แรงจูงใจในการเข้าศึกษา มีความสัมพันธ์ เชิงบวก กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับปานกลาง ($p\text{-value} = 0.001$, $r = 0.687$) และเมื่อจำแนกรายด้านพบว่าความคาดหวังในการศึกษาและการประกอบอาชีพ เหตุผลส่วนตัวและ การสนับสนุนการศึกษามีความสัมพันธ์กับความผูกพันในเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.731$ และ 0.631 ตามลำดับ) ทักษะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.848$) และมีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.790$, 0.786 และ 0.765 ตามลำดับ)

^{1,3} ตำแหน่งนักวิชาการการศึกษา สำนักงานบริหารการศึกษา คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

² ตำแหน่งนักวิชาการศึกษานานาชาติ สำนักงานบริหารการศึกษา คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

และความพึงพอใจโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.788$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับ ความศรัทธา ความจงรักภักดีและความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.772$, 0.704 , 0.700 ตามลำดับ) สัมพันธภาพโดยรวม ระหว่างความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนกับ ความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.715$, 0.699 , 0.681 , ตามลำดับ)

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความผูกพัน ต่อสถาบันแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้นโดยผู้บริหารควร กำหนดแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับช่องทางและกิจกรรมสร้างความผูกพันต่อองค์กรแก่นักศึกษา กำหนดแนวทางการ ประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างกิจกรรมระหว่างศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าเพิ่มขึ้น จัดบริการวิชาการ โดยกำหนด กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ จัดสภาพสิ่งแวดล้อม และอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: ความผูกพัน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The engagement between students and education institutes is significant since it represents impression, faith, pride, determination, and readiness of individuals to exert their efforts in bringing about fame for each education institute. The objective of this study is to explore levels of engagement and factors affecting the engagement of students of the international program towards the Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University. The subjects include 172 postgraduate students of the international program who maintain a student status in the academic year 2014. The data were collected by self-administered questionnaires. The data analysis was made by SPSS program, comprising percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The relationship was analyzed by Chi-square and Pearson's correlation coefficient.

The results of the study revealed that majority of students of the Faculty of Tropical Medicine had a high level of engagement towards the Faculty of Tropical Medicine (51.2%). When classifying into each category, it was found that students' dedication and faith to the Faculty of Tropical Medicine were at a high level (50.6% and 50.0%, respectively), while the highest level belonged to their loyalty towards the Faculty of Tropical Medicine (49.4%). Personal factors, namely, title, was associated with the overall engagement towards the Faculty of Tropical Medicine with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.022$). Motivation to study was positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a moderate level ($p\text{-value} = 0.001$, $r=0.687$). When classifying into each category, it

was found that education and career expectations, personal rationale and educational support were positively associated with the engagement at a moderate level ($r=0.731$ and 0.631 , respectively). Attitudes were positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a high level with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.848$), as well as being related to faith, dedication, and loyalty with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.790$, 0.786 and 0.765 , respectively). In addition, overall satisfaction was positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a high level with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.788$). Satisfaction was high positively associated with faith, loyalty and dedication with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.772$, 0.704 , 0.700 , respectively). Overall association was positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a high level with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.759$). Overall association was high positively associated with faith, dedication and loyalty with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.715$, 0.699 , 0.681 , respectively).

Regarding the recommendations from the study, the engagement between students and the institute should be enhanced. In this regard, administrators should establish the operating plan regarding channels and activities for strengthening the engagement between students and the institute, determine the public relations approach and promote more activities involving both current students and alumni, provide academic services by increasingly holding activities for enhancing learning experiences, arranging the environment, and facilitating students.

Keywords: Engagement, Graduate students, Faculty Tropical Medicine, Mahidol University

หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สถาบันระดับอุดมศึกษาต้องเผชิญกับสภาพการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจากปัจจัยด้านกระแสโลกาภิวัตน์ และการเปิดเสรีทางการค้า รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีอิทธิพลต่อสถาบันอุดมศึกษาไทย ส่งเสริมและกระตุ้นให้เป็นการค้ามากขึ้น สนองตอบต่อตลาดมากขึ้น ทำให้สถาบันระดับอุดมศึกษาต้องมีการแข่งขัน ให้เกิดแรงจูงใจในเข้าศึกษาในสถาบัน เนื่องจากคน

มองเห็นว่าการศึกษาคือเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ สำหรับชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาของ ทินโต (Tinto, 1975 อ้างถึงใน ดลฤดี เพชรขำว และ นันทิกา อนันต์ชัยพัทธนา, 2552) กล่าวว่า เหตุจูงใจในการศึกษาให้สำเร็จมี 3 ประการ ได้แก่

1. การวางแผนในการศึกษา
2. ความคาดหวังในการศึกษา
3. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอนาคต

เพราะสิ่งเหล่านี้ จะมีอิทธิพลต่อการศึกษา และพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการที่จะคงอยู่ในสถาบันของนักศึกษาต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติต่อสถาบัน และ พัฒนาการทางวิชาการของนิวคอมบ์ (Newcomb, 1954 อ้างถึงใน ดลฤดี เพชรขว้าง และนันทิกา อนันต์ชัยพัทธนา, 2552) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกในเชิงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ บุคคลจะแสดงทัศนคติทางพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบในสิ่งนั้น ซึ่งจะทำให้อยากเข้าหาหรือเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติทางบวก (Positive Attitude)

2. การแสดงออกถึงความไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้อยากอยู่ห่างสิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติทางลบ (Negative Attitude)

3. การแสดงออกในลักษณะเฉยๆ หรือไม่ชอบ เรียกว่า ทัศนคติแบบกลางๆ

คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็นสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการก่อตั้งโดยการริเริ่มของศาสตราจารย์นายแพทย์จำลอง หาริณสุต และศาสตราจารย์แพทย์หญิงคุณหญิงตระหนักจิต หาริณสุต เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2503 จากแนวคิดที่ว่าหลักสูตรแพทยศาสตร์ของไทยในขณะนั้นไม่มีการเรียนการสอนเฉพาะทางโรคเขตร้อน จึงจัดตั้งคณะอายุรศาสตร์เขตร้อน (ชื่อเดิม) อยู่ในสังกัดของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสอนและอบรมแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความรู้ความชำนาญในการบำบัด รักษาและป้องกันโรคเขตร้อน ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อแก้ปัญหาโรคเขตร้อนซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศ พร้อมทั้ง

ให้บริการรักษาผู้ป่วย รับผิดชอบให้คำแนะนำแก่แพทย์และสถาบันการแพทย์ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องโรคเขตร้อน (รายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) คณะเวชศาสตร์เขตร้อน, 2557: 1)

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดระยะเวลายาวนานกว่า 50 ปี ผลิtbัณฑิตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวน มากปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ปัจจุบันหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีจำนวน 9 หลักสูตรได้แก่

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาอายุรศาสตร์เขตร้อนและสูติวิทยา [Graduate Diploma in Tropical Medicine and Hygiene: (D.T.M. & H.)]
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ชีวเวชและสุขภาพ [Graduate Diploma Program in Biomedical and Health Informatics: (Grad. Dip. Biomedical and Health Informatics)]
3. หลักสูตรอายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิกมหาบัณฑิต [Master of Clinical Tropical Medicine (M.C.T.M.)]
4. หลักสูตร กุมารเวชศาสตร์เขตร้อนคลินิกมหาบัณฑิต สาขาวิชากุมารเวชศาสตร์เขตร้อน [Master of Clinical Tropical Medicine Program in Tropical Pediatrics (M.C.T.M. (Tropical Pediatrics))]
5. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ชีวเวชและสุขภาพ [Master of Science Program in Biomedical and Health Informatics: M.Sc. (Biomedical and Health Informatics)]
6. หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อน [Master of Science Program in Tropical Medicine: (M.Sc. (Trop. Med.))]
7. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อน [Doctor of Philosophy Program in Tropical

Medicine: (Ph.D. (Trop. Med.)) 8. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิก [Doctor of Philosophy Program in Clinical Tropical Medicine: (Ph.D. (Clin.Trop. Med.))] และ 9. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยโรงเรียน [Master of Science (School Health): M.Sc. (School Health)]

สำนักงานคณะกรรมการ รุดมศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาไทยให้ทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล จึงได้นำเครื่องมือพัฒนาคุณภาพที่ได้รับ การยอมรับในระดับสากลว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศ นั่นคือ Education Criteria for Performance excellence ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำมาเป็นกรอบการ ดำเนินงานบริหารจัดการการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างก้าวกระโดด สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา มุ่งหวังให้สถาบันอุดมศึกษาใช้กรอบ ของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนิ นการที่เป็นเลิศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 หมวดคือ หมวด 1 การนำ องค์การ หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวด 5 การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน หมวด 6 การจัดการกระบวนการ และ หมวด 7 ผลลัพธ์

สำหรับ หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า เป็นการตรวจประเมินวิธีการที่สถาบันสร้าง ความผูกพัน กับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อความสำเร็จด้าน ตลาดในระยะยาว กลยุทธ์ในการสร้าง ความผูกพันนี้ ครอบคลุมถึงวิธีการสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งวิธีการที่สถาบันรับฟัง “เสียงของลูกค้า ” และใช้สารสนเทศนี้เพื่อปรับปรุง และค้นหาโอกาสในการสร้าง นวัตกรรมแก้หลักสูตร บริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และบริการการศึกษาอื่นๆ

รวมทั้งถึงวิธีการในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และ ปัจจัยต่าง ๆ เช่น การรักษาความลับ ความปลอดภัย เกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะของผู้เรียน ที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อ ระดับความผูกพันของนักศึกษา (สำนักมาตรฐาน และการประเมินผลอุดมศึกษาสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา , 2556-2557) ซึ่ง ความสำคัญของความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติทั่วไปของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ และ การจัดประสบการณ์เพื่อเรียนรู้ของสถาบัน โดยความ ผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกในระหว่างที่ ศึกษาอยู่ในสถาบันเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อ ความสัมพันธ์ระหว่าง นักศึกษากับสถาบันในอนาคต ด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักศึกษาแสดงถึงความ ตั้งใจในการใช้ความพยายามที่จะทำทุกอย่างเพื่อ สถาบันของตนเอง (ศศิธร วงศ์ประเสริฐ , 2547: 5) ความผูกพันที่นักศึกษาที่มีต่อสถาบันนั้นก่อให้เกิดการ แสดงความรู้สึกละแวกพฤติกรรมของนักศึกษาในรูปของ ความศรัทธา ความจงรักภักดี และนำมาซึ่ง ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

ความผูกพันของนักศึกษาที่มีต่อ สถาบันการศึกษา จึงเป็นประเด็นในการพัฒนา นักศึกษาให้มีศักยภาพ ส่งผลให้สถาบันมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของฮอม (Hom, 2004: online อ้างถึงใน อภิรัตน์ บัวมณี , 2551) ที่กล่าวว่าเมื่อผู้เรียนมีความผูกพันต่อสถาบัน จะเกิดความรู้สึกประทับใจ พึงพอใจทุกๆ ด้าน รู้สึกว่า เป็นเจ้าของ รับผิดชอบในสถาบัน ทำให้สถาบันเป็นที่ ดึงดูดความสนใจของบุคคลให้เข้ามาศึกษาเพิ่มมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบัน ของนักศึกษาของแฮคแมน และไดซิงเกอร์ (Hackman and Dysinger, 1970 อ้างถึงใน ดลฤดี เพชรขำ และนันทิกา อนันต์ชัยพัฒนา , 2552) ได้

สรุปผลการวิจัยที่ผ่านมาว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันและการคงอยู่ของนักศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะของตัวนักศึกษาเอง และธรรมชาติของสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน

บีล และ โนเอล (Beal and Noel, 1980 อ้างถึงในอิทธิวัฒน์ บัวมณี, 2551) ได้สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบัน ได้แก่

1. คุณลักษณะของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านวิชาการ ภูมิหลังของนักศึกษา ทัศนคติและแรงจูงใจด้านการเงิน

2. คุณลักษณะของสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางวัตถุ และความเกี่ยวพันของนักศึกษาภายในสถาบัน

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสถาบัน

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้มีการประเมินผลตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยมีความผูกพันกับการเรียนที่คณะ

เวชศาสตร์เขตร้อน คิดเป็นคะแนน 4.28 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน (รายงานการประเมินตนเอง

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน 6 มิถุนายน 2557)

ดังนั้น นักศึกษาเป็นลูกค้าที่สำคัญต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ความจงรักภักดีและศรัทธาของศิษย์เก่าและส่งผลต่อการจูงใจผู้อื่นให้เข้ามาศึกษาในสถาบัน หากนักศึกษาขาดความผูกพันต่อ

สถาบันการศึกษาย่อมนำมาซึ่งผลเสียต่อสถาบัน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับ

ความผูกพันของนักศึกษาที่มีต่อคณะ

เวชศาสตร์เขตร้อน เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ความพึงพอใจ

สภาพแวดล้อม และสัมพันธภาพใน

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน และเพื่อเป็น

ประโยชน์สำหรับผู้บริหารคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการ

ศึกษาวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัจจัย

ต่างๆ ที่มีผลต่อระดับความผูกพันของนักศึกษาต่อ

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน และหาแนวทางสร้าง

ประสบการณ์ที่ดีที่ส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษา

เพื่อความสำเร็จด้านการตลาดในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันของ นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และตำแหน่งการทำงาน แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

สัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ต่อความผูกพันของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ตำแหน่งการทำงาน มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

2. แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาที่ คณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

3. ทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

4. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมใน
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีความสัมพันธ์ต่อความ
ผูกพันของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อ
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

5. สัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษา ระดับ
บัณฑิตศึกษา ที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล ทุกหลักสูตร ที่มีสถานะเป็น
นักศึกษาอยู่ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31
ธันวาคม 2557

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย
และวิเคราะห์ตามสมมติฐานแบบภาคตัดขวาง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาหลักสูตรนานาชาติของ
คณะเวชศาสตร์เขตร้อนที่ยังคงสภาพการเป็น
นักศึกษาอยู่ โดยมีระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ 1
มกราคม – 31 ธันวาคม 2557 จำนวน 9 หลักสูตร
ศึกษาทุกหน่วยประชากร จำนวน 243 คน ซึ่งกำหนด
เกณฑ์คัดเข้าเป็นนักศึกษานักศึกษาอยู่ในระหว่าง
วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2557 ซึ่งยินดีและให้
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเกณฑ์
คัดออก โดยเป็นผู้ปฏิเสธในการตอบแบบสอบถาม
เมื่อได้รับการติดต่อประสานงานจากผู้วิจัย

เครื่องมือวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัย
ที่ส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อ

คำถามทั้งหมด 5 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของ
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ประเทศ
หลักสูตร อาชีพ ก่อนเข้าศึกษา ตำแหน่ง เหตุผลที่
นักศึกษาตัดสินใจเข้ารับการศึกษานี้

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ส่วนที่ 2 แรงจูงใจในการเข้า
ศึกษา ได้แก่ ความมุ่งมั่นในการศึกษาและประกอบ
อาชีพ จำนวน 10 ข้อ การสนับสนุนจากผู้อื่น จำนวน
4 ข้อ เหตุผลส่วนตัว จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 3 ทักษะ
ต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน จำนวน 13 ข้อ ส่วนที่ 4
ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมใน

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้าน
การเรียนการสอน ประกอบด้วยด้านเนื้อหาหลักสูตร
จำนวน 6 ข้อ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ จำนวน 9
ข้อ อาคารสถานที่ จำนวน 9 ข้อ การบริการ จำนวน
10 ข้อ ส่วนที่ 5 สัมพันธภาพในคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน ได้แก่ สัมพันธภาพกับอาจารย์
จำนวน 10 ข้อ สัมพันธภาพกับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ
และส่วนที่ 6 ความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
ได้แก่ ด้านความศรัทธาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
จำนวน 8 ข้อ ด้านความทุ่มเทต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน จำนวน 8 ข้อ ด้านความจงรักภักดี
ต่อองค์กร จำนวน 9 ข้อ และคำถามปลายเปิด
ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้สึกผูกพันโดยผู้วิจัย
ได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามของกริธน์ บัวมณี
(2551)

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยทบทวนเอกสารและจัดทำ
แบบสอบถามโดยจัดทำเป็นภาษาอังกฤษ และนำไป
ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบความ
เที่ยงตรงในด้านเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่
ใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกำหนดค่า
ความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.7
(Polit & Hungler, 1997) หลังจากนั้นนำแบบสอบถาม
ไปทดสอบใช้ โดยเก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับ

นานาชาติที่ศึกษาในปัจจุบัน จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค จากการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อถือเท่ากับ 0.97

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการโดยผู้วิจัยอบรมผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท จำนวน 2 คนเป็นเวลา 2 ชั่วโมง เพื่อทำความเข้าใจในการใช้แบบสอบถาม กำหนดทะเบียนรายชื่อนักศึกษาที่เป็นประชากรของการวิจัย และส่งแบบสอบถามซึ่งไม่มีการระบุชื่อนักศึกษาให้นักศึกษาทาง e-mail และแจกให้นักศึกษาโดยตรงแก่ผู้มาเรียนในชั้นเรียน โดยผู้ส่ง email ใช้เวลาตอบภายใน 2 สัปดาห์ ส่วนผู้ที่เก็บโดยตรง ผู้วิจัยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 1 ชั่วโมง และส่งคืนที่กล่องรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปประมวลผล ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 172 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.8 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป สถิติที่วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าไค ส-สแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษามีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปนักศึกษาของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก Ph.D.(Trop. Med.) ร้อยละ 45.3 ปริญญาโท M.Sc. (Trop. Med.) ร้อยละ 22.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.1 เพศชาย ร้อยละ 45.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 22-30 ปี ร้อยละ 51.2 สถานภาพโสด ร้อยละ 77.9 สัญชาติไทย ร้อยละ 62.8 อาชีพเป็นนักศึกษา ร้อยละ 39.0 และ รองลงมาอาชีพแพทย์ ร้อยละ 37.2 ตำแหน่ง Junior Managers ร้อยละ 16.3

2. เหตุผลและแรงจูงใจในการเข้าศึกษา

นักศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อนส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน โดยเห็นว่า คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ร้อยละ 72.7 รองลงมาคือ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันนี้จะได้รับการยอมรับ ร้อยละ 50 และเพื่อนที่จบการศึกษาจาก คณะเวชศาสตร์เขตร้อนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าศึกษา ร้อยละ 16.9 รวมทั้งค่าหน่วยกิตที่ยอมรับได้ ร้อยละ 16.3

นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนภาพรวมในระดับมาก ร้อยละ 72.1 และรองลงมา อยู่ใน ระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.6 ซึ่งเมื่อจำแนกองค์ประกอบพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน สำหรับแรงจูงใจระดับมากที่สุดนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความมุ่งหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ เหตุผลส่วนตัว และ บัณฑิตสนับสนุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.3, 32.8 และ 15.7 ตามลำดับ สำหรับแรงจูงใจระดับมากนั้น พบว่าเหตุผลส่วนตัว ความมุ่งหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ และ บัณฑิตสนับสนุนการศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 57.0, 51.2 และ 40.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
จำแนกตามแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการเข้าศึกษา	ระดับแรงจูงใจ					n	$\bar{x}$	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
1. ความมุ่งมั่นในการศึกษาและประกอบอาชีพ	71 (41.3)	88 (51.2)	12 (7.0)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.5
2. ปัจจัยสนับสนุนการเข้าศึกษา	27 (15.7)	69 (40.1)	51 (29.7)	20 (11.6)	5 (2.9)	172 (100.0)	3.5	1.0
3. เหตุผลส่วนตัว	65 (32.8)	98 (57.0)	8 (4.7)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.5
แรงจูงใจภาพรวม	32 (18.6)	124 (72.1)	15 (8.7)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.5

จากข้อมูลแรงจูงใจระดับมากถึงมากที่สุดจะเห็นได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผลส่วนตัว ความมุ่งมั่นในการศึกษาและประกอบอาชีพ และปัจจัยสนับสนุนการศึกษา คิดเป็นถึงร้อยละ 94.8, 92.4 และ 55.8 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า 1) ด้านความมุ่งมั่นในการศึกษาและประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่า ชื่อเสียงของสถาบันจะช่วยสร้างเสริม วิชาความรู้ที่ต้องการมากขึ้นในระดับมากที่สุด และ คาดหวัง ในการ ช่วยสร้างความรู้ ประพฤติที่ดีให้แก่ตนเอง เสริมสร้างความสามารถในการทำงานมากขึ้น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ดีขึ้น เมื่อเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วมีโอกาสดำรงตำแหน่งได้มากขึ้นเพราะหางานง่าย และสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย และเลือกงานได้ตรงกับความต้องการของตนเองได้มากขึ้น มีโอกาdg้าวหน้าในการประกอบอาชีพในอนาคต และผู้จบการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยสนับสนุนในการเข้าศึกษา พบว่านักศึกษาล้วนมีปัจจัยด้านบิดามารดาสนับสนุน นายจ้างส่งเสริมให้เข้าศึกษา และเพื่อนสนับสนุนโดย ให้คำแนะนำในระดับมาก และเกิดจากนักศึกษาผู้ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาที่จบการศึกษาจาก

สถาบันแห่งนี้ในระดับมาก รวมทั้งมีแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษาในระดับมาก และ 3) ด้านเหตุผลส่วนตัว พบว่าสถาบันมีชื่อเสียงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกภาคภูมิใจ คาดหวังว่าเมื่อศึกษาแล้วจะมีการพัฒนาทักษะเพิ่มขึ้น สาขาเปิดสอนตรงกับความต้องการและความสนใจ ส่งเสริมให้มีสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี และการศึกษาทำให้มีเพื่อนหลากหลายจากนานาประเทศ ซึ่งทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันมากขึ้น

3. ทศนคติต่อ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นักศึกษา ส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ในระดับดี ร้อยละ 53.5 และระดับดีมาก ร้อยละ 31.4 และพอใช้ ร้อยละ 15.1

เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่านักศึกษาล้วนเห็นว่าการเข้าศึกษาเพราะความมีชื่อเสียงมานาน นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยเห็นว่าการเรียนในสถาบันนี้ช่วยฝึกให้นักศึกษาล้ำแสดงออก เสริมสร้างให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเรียนการสอนทำให้นักศึกษามีความสุข และช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในระดับดี นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสถาบันนี้ช่วยฝึกให้นักศึกษามีทักษะความคิดและเพิ่มความสามารถ

ของตนเองในระดับดี นักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกดีใจที่ได้เรียนในสถาบันนี้ในระดับดี รวมทั้งเมื่อมีโอกาสจะแนะนำให้คนอื่นเข้าศึกษาในสถาบันนี้ในระดับดี

นักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจที่ได้เรียนรู้วิชาการและร่วมกิจกรรมต่างๆ ในคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน ในระดับดี นักศึกษาส่วนใหญ่เห็น

ว่าสถาบันนี้ให้ความอบอุ่น มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างคนดีมีคุณภาพแห่งสังคม รู้สึกรักภูมิใจในคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน ในระดับดี และนักศึกษาจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 มีทัศนคติระดับดีมากในทุกข้อ (ตารางที่ 2 และตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละทัศนคติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนที่มีต่อคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	54	31.4
ดี	92	53.5
พอใช้	26	15.1
ต้องปรับปรุง	0	0
ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	0	0
รวม	172	100.0

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน จำแนกตามทัศนคติต่อคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน (รายชื่อ)

	ระดับทัศนคติ					n	$\bar{x}$	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1. การเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนฝึกให้นักศึกษาล้ำแสดงออก	61 (35.5)	89 (51.7)	21 (12.2)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.7
2. กระบวนการเรียนรู้ในคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนช่วยเสริมสร้างให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาก	53 (30.8)	77 (44.8)	41 (23.8)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.8
3. บรรยากาศการเรียนการสอนทำให้นักศึกษารู้สึกมีความสุขในขณะที่เรียนที่คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน	53 (30.8)	80 (46.5)	34 (19.8)	5 (2.9)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.8
4. การเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนฝึกให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรม	58 (33.7)	81 (47.1)	32 (18.6)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.7
5. คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนฝึกให้	55	94	22	0	1	172	4.2	0.7

	ระดับทัศนคติ					n	$\bar{x}$	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุง เร่งด่วน			
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
นักศึกษาที่มีทักษะทางความคิดและ เพิ่มความสามารถของตนเอง	(32.0)	(54.7)	(12.8)	(0.0)	(0.6)	(100.0)		
6. รู้สึกดีใจที่ได้เรียนในคณะ เวชศาสตร์เขตร้อน	84 (48.8)	75 (43.6)	13 (7.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.6
7. เมื่อมีโอกาสนักศึกษาจะแนะนำ ให้คนอื่นมาเข้าในคณะเวชศาสตร์ เขตร้อน	70 (40.7)	78 (45.3)	21 (12.2)	2 (1.2)	1 (0.6)	172 (100.0)	4.2	0.8
8. พึงพอใจที่ได้เรียนรู้วิชาการและ ร่วมกิจกรรมต่างๆ ในคณะ เวชศาสตร์เขตร้อน	60 (34.9)	84 (48.8)	25 (14.5)	3 (1.7)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.7
9. มาศึกษาในคณะเวชศาสตร์ เขตร้อนเพราะความมีชื่อเสียงมา นาน	57 (33.1)	80 (46.5)	27 (15.7)	4 (2.3)	4 (2.3)	172 (100.0)	4.1	0.9
10. คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็น สถาบันที่ให้ความอบอุ่น	72 (41.9)	65 (37.8)	35 (20.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.8
11. คณะเวชศาสตร์เขตร้อนมี บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้	66 (38.4)	79 (45.9)	24 (14.0)	3 (1.7)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.7
12. คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็น สถาบันที่สร้างคนดีมีคุณภาพให้แก่ สังคม	55 (32.0)	93 (54.1)	23 (13.4)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.7
13. รู้สึกรักและภูมิใจในคณะ เวชศาสตร์เขตร้อน	81 (47.1)	72 (41.9)	18 (10.5)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.7

4. ความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อมใน คณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อ
สภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน โดย
ภาพรวมในระดับดี ร้อยละ 61.6 เมื่อจำแนกรายด้าน
พบว่ามีความพึงพอใจต่อ สภาพแวดล้อมด้านการ
เรียนการสอนในด้านการสอนหลักสูตรและ
คุณลักษณะอาจารย์ในระดับดี ร้อยละ 72.5, 57.6

และ 52.3 ตามลำดับ ระดับความพึงพอใจ
สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่และ
สภาพแวดล้อม ด้านการบริการของสำนักงานบริหาร
การศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจใน
ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 55.2 และ 53.5 ตามลำดับ
(ตารางที่ 4)

**ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
จำแนกตามความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
ในภาพรวมและรายด้าน**

	ระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อม						n	$\bar{x}$	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุง เร่งด่วน				
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	45 (26.2)	106 (61.1)	21 (12.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.5	
- คุณลักษณะอาจารย์	66 (38.4)	90 (52.3)	15 (8.7)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.6	
- เนื้อหาหลักสูตร	51 (29.7)	99 (57.6)	22 (12.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.6	
- การเรียนการสอน	0 (0.0)	125 (72.5)	45 (26.2)	2 (1.2)	0 (0.0)	172 (100.0)	3.7	0.5	
2. อาคารสถานที่	51 (29.7)	95 (55.2)	25 (14.5)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.6	
3. การบริการ (สำนักงานบริหาร การศึกษา)	43 (25.0)	92 (53.5)	35 (20.3)	2 (1.2)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.6	
ภาพรวม	45 (26.2)	106 (61.6)	21 (12.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.5	

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยรวม ในระดับดี ดีมาก และพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 61.6, 26.2 และ 12.2 ตามลำดับ ความพึงพอใจโดยรวมจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.1 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

1) ด้านสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

ในด้าน 1.1) เนื้อหาหลักสูตร นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจระดับดีและระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 57.6 และ 29.7 ตามลำดับ เกี่ยวกับ เนื้อหารายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพสังคม มีประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต รายวิชาที่มีให้เลือกเรียนได้ตามสาขาวิชา การเรียนทำให้มีการกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม วิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็นและเป็นรากฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

1.2) คุณลักษณะอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจระดับดีและระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 52.3 และ 38.4 ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในความรู้ของอาจารย์ และมีความพอใจที่อาจารย์มีความตั้งใจและเตรียมการสอนในระดับดี มีทักษะในการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษาและการใช้ภาษาในการสอนเข้าใจง่ายในระดับมาก สอนได้ครบถ้วนตามเนื้อหา แนะนำตำรา เอกสาร แหล่งความรู้เกี่ยวกับวิชาเพิ่มเติมในระดับมาก ให้เวลาพบปะนอกชั้น เรียน แก่นักศึกษาได้ รวมทั้งรับฟังคำถามและความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับมาก และสอนให้เชื่อมโยงความรู้เพื่อนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพได้ในระดับมาก

2) อาคารสถานที่ นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจระดับดี ระดับดีมากและพอใช้ คิดเป็นร้อยละ

55.2, 29.7 และ 14.5 ตามลำดับ โดยจำนวนห้องเรียนเหมาะสมเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา มีความสะอาด สวยงาม มีระเบียบ พร้อมอุปกรณ์และสภาพห้องเรียน เครื่องมือในห้องปฏิบัติเพียงพอกับนักศึกษาในระดับมาก สภาพห้องน้ำ ห้องอาหารและอาคารสถานที่ที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะในระดับมาก ยกเว้น สัญญาณ WiFi ครอบคลุมทุกอาคารอยู่ในระดับดี แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ

3) การบริการของเจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจระดับดี ระดับดีมากและพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 53.5, 25.0 และ 20.3 ตามลำดับ พบว่าการให้ยืมหนังสือ การขอคำปรึกษา การตอบคำถาม ความรวดเร็วในการบริการอยู่ในระดับดี ผู้ประสานงานมีความรู้ความ

เข้าใจและให้บริการดี และสามารถแก้ไขปัญหาข้อผิดพลาดได้ทันที มีความเต็มใจให้บริการและสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษให้เข้าใจในระดับดี ในขณะที่นักศึกษา ร้อยละ 1.2 ให้ระดับความพึงพอใจการบริการในระดับต้องปรับปรุง เช่น พัฒนา การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร ให้แก่นักศึกษา

5. สัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นักศึกษาส่วนใหญ่ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และสัมพันธ์ภาพกับอาจารย์ในระดับดี ร้อยละ 50.6 และ 48.3 ตามลำดับ ซึ่งในภาพรวมพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีสัมพันธ์ภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน โดยรวมในระดับดี ร้อยละ 56.4 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน จำแนกตามสัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในภาพรวมและรายด้าน

	ระดับสัมพันธภาพ					n	$\bar{x}$	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุง เร่งด่วน			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
1. สัมพันธภาพกับอาจารย์	73 (42.4)	83 (48.3)	16 (9.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.6
2. สัมพันธภาพกับเพื่อน	61 (35.5)	87 (50.6)	21 (12.2)	3 (1.7)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.5
รวม	59 (34.3)	97 (56.4)	16 (9.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.5

นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับสัมพันธภาพกับอาจารย์ และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในระดับดีถึงระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90.7 และ 86.1 ตามลำดับ โดยรวมสัมพันธภาพจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 4.3 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 สัมพันธภาพอาจารย์และเพื่อนของนักศึกษา พบว่า **1) ด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์** นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรักเคารพอาจารย์ในระดับมาก อาจารย์ให้คำปรึกษา

และแก้ปัญหาให้นักศึกษาได้ดี ช่วยส่งเสริมการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยมในทางที่ดีแก่นักศึกษา นักศึกษา ส่วนใหญ่ มีความไว้วางใจอาจารย์ในระดับมาก อาจารย์มีความ ยินดีและภูมิใจในตัวนักศึกษาและรับฟังความเห็นของนักศึกษาในระดับดี ทำให้นักศึกษา ส่วนใหญ่ มีความผูกพันกับอาจารย์ในทางดีในระดับมาก **2) สัมพันธภาพกับเพื่อน** พบว่านักศึกษาล้วนใหญ่ดีใจที่มีเพื่อนต่างชาติ

ทำให้มีความรู้ทั่วไปในเรื่องวัฒนธรรม การท่องเที่ยว อาหารของ เพื่อนต่าง ชาติมากขึ้น มีมิตรภาพ น้ำใจ และจริงใจต่อกันในระดับดี มีความสุขที่ได้ทำกิจกรรม ร่วมกับเพื่อน และเพื่อนปรึกษาได้ รู้สึกคลายเหงาและ คิดถึงบ้าน และได้รับคำแนะนำเรื่องการเรียนจาก เพื่อนในระดับดี นักศึกษา ส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิทและ ไว้ใจได้และมีความรู้สึกผูกพันต่อ เพื่อนๆ ในคณะ วิทยาศาสตร์เขตร้อนในระดับดี นักศึกษาส่วนใหญ่มี ระดับสัมพันธ์ภาพกับอาจารย์และเพื่อน โดยรวมจาก คะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยคะแนนสัมพันธ์ภาพกับ

อาจารย์และเพื่อนมีค่าเฉลี่ย 4.3, 4.2 ตามลำดับ และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.6, 0.5 ตามลำดับ

6. ความผูกพันต่อคณะวิทยาศาสตร์ เขตร้อน

พบว่านักศึกษาลงส่วนใหญ่ของคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน โดยภาพรวมมีความผูกพันต่อคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน ในระดับมาก ร้อยละ 51.2 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความศรัทธาต่อคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน และมีความทุ่มเทต่อคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน ระดับ มาก ร้อยละ 50.0 และ 50.6 ตามลำดับ และมีความ จงรักภักดีต่อคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก ที่สุดร้อยละ 49.4

(ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน จำแนกตามความผูกพันต่อคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนในภาพรวมและรายด้าน

	ระดับความผูกพัน					n	$\bar{x}$	SD
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1. ด้านความศรัทธา	73 (42.4)	86 (50.0)	13 (7.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.6
2. ด้านความทุ่มเท	65 (32.8)	87 (50.6)	20 (11.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.6
3. ด้านความจงรักภักดี	85 (49.4)	77 (44.8)	10 (5.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.5	0.5
ภาพรวม	74 (43.0)	88 (51.2)	10 (5.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.5

นักศึกษาลงส่วนใหญ่มีระดับความผูกพันต่อคณะ วิทยาศาสตร์เขตร้อน โดยรวมในระดับมาก มากที่สุด และปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.2, 43.0 และ 5.8 ตามลำดับ โดยรวมจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ระดับ ความผูกพันต่อ คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน มีค่าคะแนน เฉลี่ย 4.4 และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 เมื่อ วิเคราะห์รายละเอียดรายด้าน พบว่า 1) **ด้านความ ศรัทธา** นักศึกษาลงส่วนใหญ่มีความรักต่อ คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก รู้สึกภูมิใจใน

การเป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนมากที่สุด การเป็นนักศึกษาลงสร้างประสบการณ์ได้ และมีความ ทำทายในระดับ บมาก บรรยากาศการเรียนใน คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อนเสริมสร้างการพึ่งพา ช่วยเหลือกัน และสร้างเสริมความคิด ความสามารถ ในระดับมาก นักศึกษามีค่านิยมสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของคณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน และมีความพึง พอใจในการเรียนรู้ที่คณะวิทยาศาสตร์เขตร้อน ในระดับ มาก 2) **ด้านความทุ่มเทต่อสถาบัน** นักศึกษาลง

ใหญ่มีความพร้อมและยินดีทำเพื่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน ในระดับมากที่สุด เต็มใจให้ความ
ช่วยเหลือและพร้อมยินดีเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน จัดขึ้นในระดับมาก พร้อมทำ
ทุกอย่างและช่วยเหลือเมื่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
ร้องขอ ในระดับมาก นักศึกษาส่วนใหญ่ติดตามความ
เป็นไปของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเสมอ พยายามใช้
สิ่งของของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนอย่างดี ไม่ทำลาย
ให้เสียหาย มีความเต็มใจร่วมกิจกรรมช่วยเหลือ คณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนในวันหยุดกรณีกิจกรรมพิเศษ และ
มีความทุ่มเทให้การช่วยเหลือเพื่อ อให้คณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนประสบความสำเร็จในระดับมาก

3) ความจงรักภักดีต่อองค์กร พบว่านักศึกษาล้วน
ใหญ่ต้องการเห็น คณะ เวชศาสตร์เขตร้อน
เจริญก้าวหน้าในระดับมาก มีความรู้สึกผูกพันและ
เป็นส่วนหนึ่งของ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีความสุข
ที่ได้เรียนที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับ มาก เมื่อ

ตารางที่ 7 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	χ^2	df	p-value
เพศ	172	5.998	2	0.050
สถานภาพสมรส	171	4.627	2	0.099
อาชีพ	168	3.941	2	0.139
ตำแหน่ง	161	7.626	2	0.022

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
เพียร์สันเพื่อหาปัจจัยด้านอายุเพื่อแสดงความสัมพันธ์
กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พบว่ามี
ความสัมพันธ์กับความผูกพันภาพรวมต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.041, r = 0.597) และเมื่อ
จำแนกรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กับความทุ่มเท
(p-value = 0.003, r = 0.967) ความศรัทธา (p-
value = 0.036, r = 0.646) อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับความจงรักภักดี พบว่าไม่มี
ความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน (p-value = 0.078, r = 0.317)

จบการศึกษาแล้วคิดว่ามีโอกาสนะกลับมาช่วยเหลือ
และมาเยี่ยม รวมทั้งติดต่อกับคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
อย่างต่อเนื่องในระดับมาก และหากมีผู้กล่าวถึง
ในทางที่ไม่เหมาะสม นักศึกษาส่วนใหญ่ จะรู้สึกไม่
พอใจในระดับมาก

7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ต่างๆ ที่มีผลต่อความผูกพันต่อคณะ เวชศาสตร์เขตร้อน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
ต่างๆที่มีผลต่อความผูกพันต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.022) เพศ สถานภาพ
สมรส และอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพัน
(ตารางที่ 7)

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
เพียร์สันเพื่อหาปัจจัยแรงจูงใจ ภาพรวม ในการเข้า
ศึกษา มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อ
คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง
(p-value = 0.000, r = 0.687) และปัจจัยแรงจูงใจ
ภาพรวม เมื่อจำแนกพบว่ามีความสัมพันธ์กับความ
ศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000,
r = 0.643, 0.640 และ 0.612 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน ความคาดหวังในการศึกษา
และการประกอบอาชีพ พบว่ามีความสัมพันธ์กับ
ความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.620, 0.574 และ 0.548 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้านการสนับสนุนการเข้าศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับ ความทุ่มเท ศรัทธาและความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.326, 0.305 และ 0.286 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้านสำหรับเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับ ความจงรักภักดี ความทุ่มเท ศรัทธา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.700, 0.681 และ 0.638 ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สันเพื่อหาปัจจัยทัศนคติภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง (p -value = 0.000, r = 0.848) และปัจจัยทัศนคติเมื่อจำแนกพบว่ามีสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.790, 0.786 และ 0.765 ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สันเพื่อหาปัจจัยความพึงพอใจโดยรวม ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง (p -value = 0.000, r = 0.788) และปัจจัยความพึงพอใจโดยรวมเมื่อจำแนกพบว่ามีสัมพันธ์กับความศรัทธา ความจงรักภักดีและความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.772, 0.704 และ 0.700 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความจงรักภักดี และความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.762, 0.709 และ 0.682 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน คุณลักษณะอาจารย์ พบว่ามีความสัมพันธ์กับ ความศรัทธา ความทุ่มเทและความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.706, 0.672 และ 0.653 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน อาคารสถานที่ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.654, 0.602 และ 0.589 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน การบริการของสำนักงานบริหาร การศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความจงรักภักดี และความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.609, 0.546 และ 0.560 ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สันเพื่อหาปัจจัยสัมพันธ์ภาพโดยรวม ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง (p -value = 0.000, r = 0.759) และปัจจัยสัมพันธ์ภาพโดยรวมเมื่อจำแนกพบว่ามีสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.715, 0.699 และ 0.681 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน สัมพันธ์ภาพกับอาจารย์ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความจงรักภักดี ความศรัทธา และความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.692, 0.687 และ 0.665 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน พบว่ามีความสัมพันธ์กับ ความศรัทธา ความทุ่มเทและความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.000, r = 0.610, 0.593 และ 0.538 ตามลำดับ) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ปัจจัยที่แสดงความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

ปัจจัย	ความผูกพัน	ด้าน	ด้านความ	ด้านความ
	ภาพรวม	ศรัทธา	ทุ่มเท	จงรักภักดี
	n	n	n	n
	r	r	r	r
	p-value	p-value	p-value	p-value
1. แรงจูงใจ	172	172	172	172
	0.687	0.643	0.640	0.612
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
1.1 ความคาดหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ	172	172	172	172
	0.631	0.620	0.574	0.548
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
1.2 การสนับสนุนการเข้าศึกษา	172	172	172	172
	0.333	0.305	0.326	0.286
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
1.3 เหตุผลส่วนตัว	172	172	172	172
	0.731	0.638	0.681	0.700
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000***
2. ทักษะคนดี	172	172	172	172
	0.848	0.790	0.786	0.765
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
3. ความพึงพอใจโดยรวม	172	172	172	172
	0.788	0.772	0.700	0.704
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
3.1 ด้านเนื้อหา	172	172	172	172
	0.779	0.762	0.682	0.709
	0.000**	0.000**	0.000***	0.000***
3.2 ด้านคุณลักษณะอาจารย์	172	172	172	172
	0.719	0.706	0.672	0.653
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
3.3 ด้านอาคารสถานที่	172	172	172	172
	0.668	0.654	0.602	0.589
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000***
3.4 ด้านการบริการ	172		172	172
	0.622		0.560	0.546
	0.000**		0.000**	0.000**
4. สัมพันธภาพโดยรวม	172	172	172	172
	0.759 ¹⁴⁰	0.715	0.699	0.681
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
4.1 สัมพันธภาพกับอาจารย์	172	172	172	172

ปัจจัย	ความผูกพัน ภาพรวม	ด้าน ศรัทธา	ด้านความ ทุ่มเท	ด้านความ จงรักภักดี
	n	n	n	n
	r	r	r	r
	p-value	p-value	p-value	p-value
	0.740	0.687	0.665	0.692
	0.000**	0.000**	0.000***	0.000***
4.2 สัมพันธภาพกับเพื่อน	172	172	172	172
	0.628	0.61	0.593	0.538
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000***

อภิปรายผล

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความผูกพันต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก ร้อยละ 51.2 โดยมี
ความทุ่มเทและมีความ ศรัทธาต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก ร้อยละ 50.6 และ
ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ ส่วนความจงรักภักดีอยู่ใน
ระดับมากที่สุด ร้อยละ 49.4 ทั้งนี้หากพิจารณา
โดยรวมพบว่าคณะเวชศาสตร์เขตร้อนสามารถสร้าง
ความรู้สึกรักภักดีในแก่นักศึกษาได้ จัดการเรียนการ
สอนทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ ส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ในระดับมาก ทำให้นักศึกษาพึงพอใจใน
ระดับมาก

สำหรับความทุ่มเทของนักศึกษา พบว่า
นักศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งมีความพร้อม ทุ่มเทในการ
ให้การช่วยเหลือเมื่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนร้องขอ
เต็มใจช่วยเหลือกิจกรรมในวันหยุดและพยายามใช้
สิ่งของของ คณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยไม่ก่อให้เกิด
ความเสียหายและต้องการให้คณะเวชศาสตร์เขตร้อน
ประสบผลสำเร็จในระดับมาก

นอกจากนี้นักศึกษายังมีความจงรักภักดีต่อ
องค์กรโดยรู้สึกมีความรักผูกพันต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน มีความสุขในการเรียนที่คณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนและคิดว่าเมื่อมีโอกาสจะกลับมา
ช่วยเหลือและเยี่ยมและมีการติดต่อกับคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนอย่างต่อเนื่อง และหากมีผู้กล่าวถึง
ในทางไม่เหมาะสมจะรู้สึกไม่พอใจในระดับมาก ซึ่ง

ความรู้สึกลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความ
ผูกพันของ ฮอม (Hom, 2004) ที่ระบุว่าหากผู้เรียน
รู้สึกประทับใจ พึงพอใจ รู้สึกมีความเป็นเจ้าของ รับรู้
ต่อความภาคภูมิใจในสถาบันจะทำให้ผู้เรียนรู้สึก
ผูกพันและนำมาซึ่งความผูกพันต่อสถาบัน

หากพิจารณาปัจจัยที่ทำให้นักศึกษารู้สึกมีความ
ผูกพันต่อ คณะ เวชศาสตร์เขตร้อนจะพบว่า คณะ
เวชศาสตร์เขตร้อนมีชื่อเสียงดีก่อให้เกิดความ
ภาคภูมิใจ ร้อยละ 72.7 และเมื่อจบการศึกษาแล้ว
เป็นที่ยอมรับถึงร้อยละ 50.0 นอกจากนี้มีการชักชวน
จากผู้เรียนซึ่งเป็นเพื่อนช้ กงใจให้มาเรียน และค่า
หน่วยกิตไม่แพงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

นอกจากปัจจัยด้านคณะเวชศาสตร์เขตร้อนแล้ว
ปัจจัยแรงจูงใจในการจูงใจให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อ
พบว่าเป็นเรื่องความคาดหวังในการประกอบอาชีพ
เพราะการเรียนการสอนสามารถสร้างให้นักศึกษามี
ความสามารถในการทำงานมากขึ้น และนำความรู้ไป
ใช้ในการปฏิบัติงาน มีโอกาสหางานทำง่ายและ
ประกอบอาชีพได้หลากหลาย ทั้งนี้เพราะหลักสูตรที่
เปิดสอนมีหลายสาขาตรงกับความต้องการและความ
ต้องการของผู้เรียน

ในด้านทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์ เขตร้อน
พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับดีต่อคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน เพราะความมีชื่อเสียง และ
กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้มี
ความคิดสร้างสรรค์ และทำให้นักศึกษามีความสุข

นักศึกษาผู้รู้สึกอบอุ่น มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้
ทำให้นักศึกษาภาคภูมิใจ

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่าปัจจัยด้านเพศ และอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ในขณะที่ตำแหน่งงานก่อนเข้าศึกษามีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ผู้ที่ทำงานในหน้าที่ต่างกันจะมีความรู้สึกแตกต่างกัน และเพศหญิง และเพศชายมีความรู้สึกผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนแตกต่างกัน ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับสมมติฐานการศึกษาของฟอ์ทอฟ (Fjortoft, 1993 อ้างถึงใน อภิรัตน์ บัวมณี, 2551) ข้อที่ 1 ในบางปัจจัยที่พบว่าตำแหน่งมีความสัมพันธ์และเป็นตัวทำนายความผูกพันต่อองค์กรของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่าแรงจูงใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรในระดับปานกลาง หมายความว่าเมื่อมีแรงจูงใจสูงจะมีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนสูงด้วย เนื่องจากแรงจูงใจนักศึกษาเป็นความรู้สึกคาดหวังและความอยากประกอบกัน ในการศึกษานี้มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ชาติไทย (2555) และธัญชนก เทศนา และนลินี ทองประเสริฐ (2557) ที่พบว่าแรงจูงใจในการศึกษาขึ้นกับแรงจูงใจด้านอาชีพการทำงาน และทินโต (Tinto, 1975) ที่ระบุว่าบุคคลมีความคาดหวังในผลการศึกษา และการประกอบอาชีพในอนาคต จึงทำให้แรงจูงใจส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรในลักษณะเชิงบวก

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรในเชิงบวก ระดับสูง ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าหากนักศึกษามีทัศนคติที่ดีจะมีความผูกพันในระดับสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของสเตียร์ และพอร์เตอร์ (Steers and Porter, 1983) ที่ระบุว่าความรู้สึก

ผูกพันมีทัศนคติที่ดี โดยรู้สึกภูมิใจต่อองค์กร เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรมีความปรารถนาในการคงอยู่ และยอมรับเป้าหมายขององค์กรจะเป็นความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ซึ่งในการศึกษานี้พบว่านักศึกษามีทัศนคติดีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนทั้งการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม เป็นต้น

การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระดับสูง ทั้งนี้หากนักศึกษามีความพึงพอใจมากจะรู้สึกผูกพันต่อ คณะเวชศาสตร์เขตร้อนมากด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของฮอม (Hom, 2004) ระบุว่าบุคคลเมื่อพึงพอใจจะทำให้รู้สึกผูกพันต่อองค์กร ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับการศึกษาของอภิชาติ วีระสมวงศ์ (2553) และดลฤดี เพชรขำ และนันทิกา อนันต์ชัยพัทธนา (2552) ว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้เรียน และความสัมพันธ์ของเพื่อนต่อความผูกพันองค์กร

การทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบว่าสัมพันธ์ภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับความผูกพันต่อองค์กร แสดงว่าเมื่อนักศึกษามีความสัมพันธ์ดีจะทำให้รู้สึกผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนดีตามด้วย ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับการศึกษาของโยนเนน (Yoannone, 1993 อ้างถึงใน อภิรัตน์ บัวมณี, 2551) ที่พบว่าความสัมพันธ์มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของอภิชาติ วีระสมวงศ์ (2553) ที่ระบุว่าอิทธิพลในชุมชน เช่น นักเรียนเยาวชน มีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกผูกพันในองค์กร เพราะสัมพันธ์ภาพนี้จะตั้งอยู่บนการสนับสนุนช่วยเหลือก่อให้เกิดอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตในองค์กร ผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. **ด้านบริหาร** ควรกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์และสร้างกิจกรรมทั้งศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าให้มากขึ้น เพราะถึงแม้ผลการศึกษาค้นคว้า นักศึกษามีความผูกพันในระดับมาก แต่มีขนาดอัตราการผูกพันเพียงร้อยละ 50 ดังนั้นควรมีแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการกำหนดช่องทางและกิจกรรมสร้างความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น

2. **ด้านบริการวิชาการ** ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการอำนวยความสะดวกในการศึกษาให้เพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพบริการวิชาการให้ ถึงระดับมากที่สุดในอนาคต

3. **ด้านบริการทั่วไป** ควรจัดสภาพสิ่งแวดล้อม และอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรมีการติดตามประเมินผลทุกปี และควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพร่วมด้วย รวมทั้งควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อ คณะเวชศาสตร์เขตร้อนในกลุ่มที่มี ระดับ ความผูกพันสูง และต่ำ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร .วรัญญา ว่องวิทย์ อาจารย์ประจำภาควิชาเวชศาสตร์สังคม คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ช่วยกรุณาให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มคิดหัวข้อในการทำวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร .วันเพ็ญ แก้วปาน อาจารย์ประจำภาควิชาพยาบาลสาธารณสุข

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลที่กรุณาให้คำแนะนำในเรื่องการดำเนินการวิจัย และนางสาว ผ่องศรี ก้อนทอง หัวหน้างานทรัพยากรบุคคล ที่กรุณาประสานงานในคลินิกส่งเสริมความก้าวหน้าในสายอาชีพ เพื่อช่วยเหลือรวมทั้งให้คำแนะนำในการดำเนินการต่างๆ แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารการศึกษ ที่กรุณาช่วยแจกแบบสอบถามให้แก่นักศึกษา และขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยอาจมิได้เอ่ยนาม ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

ดลฤดี เพชรขว้าง และนันทิกา อนันต์ชัยพัทธนา.

(2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของ*

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. วิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี พะเยา สถาบันพระ

บรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.

ทัศนีย์ ชาติไทย. (2555). *แรงจูงใจและความ*

ต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. มหาวิทยาลัย

ธุรกิจบัณฑิต.

ธัญชนก เทศนา และณลินี ทองประเสริฐ. (2557,

มกราคม – มิถุนายน). *ความต้องการในการ*

เข้าศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิตด้าน

บริหารธุรกิจของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ

ปริญญาโท ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี.

วารสารศรีวนาลัยวิจัย, 2 (4), หน้า 39-48.

มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะเวชศาสตร์เขตร้อน.

รายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐาน
 คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็น
 เลิศ EdPEX, 2556: 1. นครปฐม:
 มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศศิธร วงศ์ประเสริฐ. (2547). *ความผูกพันต่อ*

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจสำหรับ
ผู้บริหาร จังหวัดสมุทรสาคร. การค้นคว้า
แบบอิสระปริญญา บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. สำนักงาน

มาตรฐานและการประเมินคุณภาพ
 การศึกษา. เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อ
 การดำเนินงานที่เป็นเลิศ 2556-2557.
 กรุงเทพมหานคร.

อภิรัตน์ บัณฑิต. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความ*

ผูกพันที่มีต่อโรงเรียนของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพนินชยการ
เพชรบุรี. สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อภิชาติ วีระสมวงศ์. (2553). *ความผูกพันของ*

นักศึกษาระดับปริญญาโทที่มีต่อ

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ

ภาคเอกชนของมหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

ภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Hom, Willard. (2004). *A Model for researching*
student commitment. (Online).

Available: [http://www.ocari.org/files/](http://www.ocari.org/files/knowledgebase/willard/CommitmentAb.pdf)
[knowledgebase/willard/CommitmentAb](http://www.ocari.org/files/knowledgebase/willard/CommitmentAb.pdf)
[.pdf.](http://www.ocari.org/files/knowledgebase/willard/CommitmentAb.pdf)

Polit, D.F. & Hungler, B.P. (1997). *Essentials of*
nursing research. Methods,
appraisals, and utilization.
 Philadelphia : Lippincott.

Steer, R. M. and Porter, L. W. (1983). *Motivation*
and work behavior. New York:
 McGraw Hill. UNESCO.

Tinto, Vincent. (1975). "Dropout from higher
 education: A theoretical synthesis of
 recent research." Review of
 Educational Research. 45, 1 (Winter):
 89-125.